

Contents

Morfematická štruktúra slova	2
koreňová morféma	2
relačná morféma	2
odovzdávacia morféma	2
tematická morféma	2
spájacia morféma	2
Obohacovanie slovnej zásoby	3
tvorenie slov	3
slová	3
pravopis zložených slov	3
Pretváranie slov	4
Univerbizácia	4
Multiverbizácia	4
Skracovanie	4

Morfematická štruktúra slova

morféma - významová jednotka slova

koreňová morféma

nositeľ výrazu slova - **prekladateľ**

relačná morféma

takisto aj gramatická morféma - v slove nenesie žiaden konkrétny význam, je to napr. nejaká gramatická prípona - priateľ**ovi**

odovzdávacia morféma

takisto aj derivačná - predponová a príponová morféma - **prekladateľ**

tematická morféma

v slovese pred gramatickou morférou v slovách tvorených slovesným základom - prekladateľ

spájacia morféma

takisto aj vkladná morféma - vkladá sa medzi dve morfémy, aby sa slovo ľahšie vyslovilo - strom**o**radie

Obohacovanie slovnej zásoby

tvorenie slov

veda **slovotvorba**

slová

- slovotvorne motivované
 - poznáme pôvod a je v slove viditeľný
- slovotvorne nemotivované
 - buď pôvod nepoznáme
 - alebo už pomaly zaniká - *vlak* je vraj odvodený od *vliecť* lmao

pravopis zložených slov

ak slovo spája dve rovnako hodnotné slová ako dve farby, píše sa so spojovníkom - modro-zelený, no keď jedno slovo je len vlastnosťou toho druhého, tak sa píše spolu - svetlomodrý

zložené prídavné mená sa môžu písať spolu

ak sa medzi prídavné mená dá vložiť spojka a môžeme to napísať aj so spojovníkom

zložené zámená sa skloňujú podľa príslušných vzorov

zložené číslovky typu tisíckrát, prvýkrát sú výnimkou z rytmického krátenia

nesklonne zlozene číslovky píšeme spolu: sedemdesiattri

ak sa číslovky vo vnútri slova sklonujú píšeme v ostatných padoch okrem nominativu osobitne tisícky, stovky, desiatky a jednotky

ak nahradíme číslovku cislicou slovo zostane zlozeným - 3-krát - použijeme spojovník

slozene prislovky píšeme väčšinou dovedna - scasti, nadramom; so spojovníkom píšeme zdvojené prislovky: tak-tak, uz-uz a prislovky skladajúce sa z antonym - dnes-zajtra, volky-nrevolky

prislovky označujúce iba farbu a tie, ktoré označujú odkedy sa dej deje, píšeme spolu - odmlada, dobiela

Pretváranie slov

pri **pretváraní slov** sa vyjadruje *ten istý* lexikálny význam slova iným spôsobom. Pretváranie slov skúma **slovotvorba**.

Univerbizácia

je také pretváranie slova, ktorým sa z viacslovného pomenovania (najčastejšie dvojslovného) vznikne jednoslovné - *triedny učiteľ* - *triedny* je opakom *multiverbizácie*

Univerbizácia zosťahuje text bežnej komunikácie a je veľmi častá v hovorovom štýle.

Multiverbizácia

z jedného slova sa spraví viac aby to znelo viac odborne/presne.

Skracovanie

to čo robím teraz.

Pravopis skrátench slov

textové skratky píšeme malým písmom a bodkou na konci

t.j. tzv.

v akademických tituloch píšeme začiatky slova veľkým a na koniec dáme bodku.

MUDr. RNDr. Ing.

skratky vedeckých hodností sa píše za menom a oddeľujú sa čiarkou

RNDr. Adam Harmanský, PhD.

v iniciálových skratkách píšeme všetko veľké:

SJL NR SR

ak majú názvy inštitúcií rovnaké iniciály pridá sa ešte jedno písmeno z posledného slova, ale **malé**:

SPŠStr - strojnica SPŠSta - stavebná

v chemických značkách je prvé písmeno prvku veľké

HCl

menové jednotky foking nemajú dobre stanovené pravidlá - raz sa píše tak, raz onak

v značkách meracích jednotiek píšeme veľké písmeno iba ak ide o skratku vlastného mena

m, dm J, kN, mW